

denrigsminister, den nuværende Confeilspræfident. Der er nemlig deri ligefrem udtalt, at Forførgelsesmaaden ſkulde være en ſaadan, at den kunde afſtrække fra at komme det offentlige Fattigvæfen til Byrde. Jeg har allerede udtalt mig om det Uheldige og Uretfærdige deri; jeg kommer nu til at dyale ved de Anſtalter, ſom jeg ſærlig har imod, og hvis Indretning forekommer mig at være mindre heldig, nemlig de ſaakaldte Fattiggaarde. Fattiggaarden er en Mellemting, men efter min Formening en af de uheldige Mellemting. Den følger — det er dens ene Princip — ved at famle de mange Fattige paa eet Sted, at frembringe en større Økonomi, og i ſin Almindelighed er det jo ogſaa ſaaledes, at, naar Mange ſkulle forførges af den ſamme Kaffe, lader det ſig gjøre bedre og billigere, naar de ere ſamlede, end naar de ere ſpredte. Man har imidlertid neppe været ſæderles heldig med Fattiggaardene i den Henseende; thi man har tænkt ſig en Fattiggaard i hver Kommune, men det har da i Reglen ſtrax viſt ſig, at en Kommune er altfor lille til at have en Fattiggaard, og ſaafnart man har faaet den bygget, har man ikke haft Brug for mere end den halve Del af den, hvorfor Reſultatet er blevet, at denne Forførgelsesmaade er blevet meget dyrere end den tidligere. Dette lod ſig imidlertid naturligviſ afhjælpe; thi man kunde bygge Fattiggaardene for større Kredſe, og derved lod de økonomiſke Ulemper ſig afhjælpe; men der er en anden Side ved Sagen, ſom ikke lader ſig afhjælpe, ſaa længe den nuværende Ordning beſtaar, og det er den, at Fattiggaardene optage Individerne ſaaledes, ſom de forefindes: værdige Trængende, gamle udflidte Folk ved Siden af Vagabonder og ſlette Menneſker. Om man ogſaa søger at ſondre imellem dem, kan denne Sondring dog ikke foregaa paa nogen ſylbeſtjørende Maade, og Reſultatet er, at Fattiggaardene blive for milde imod dem, der ſkulde behandles ſtrængt, og for ſtrange imod dem, der ſkulde behandles mildt. Man vil ganſke viſt kunne paaviſe Exempler paa Fattiggaarde, paa hvilke denne Skiltring ikke paſer; men man vil ved en nærmere Underſøgelse finde, at det har ſin Grund i, at der tilfældigviſ ikke findes nogen af den ene Slags Individ i Fattiggaarden. Hvor man kun har en Snes Fattige, kan det meget godt være, at der ikke blandt dem findes noget ſaa ſlet Individ, at det er i Stand til at fordærve de øvrige; men man vil lige ſaa let finde Exempler paa det Modſatte, og i ethvert Tilfælde er Principet urigtigt. Derimod kan jeg, ſom ſagt, kun ſtanke de Beſtemmelſer min Anekſjendſe, ſom gaa ud paa, at det væſentlig ſkal overlades til Kommunerne ſelv at beſtemme, hvorledes de vilde forførges deres Fattige; de Beſtemmelſer, der gaa i den Retning, giver jeg ſelvfuldgelig min fulde Anekſjendſe. Jeg tror ogſaa, ſom jeg allerede udtalte før, hvad Forførgelsesmaaden angaar, at det vilde være rigtigt, at det blev beſtemt i Loven, at der for større

Kredſe indrettedes Anſtalter for de ſkiftelige Fattige, og at man dernæſt overlod det til de mindre Kommuner at indrette ſig med de Øvrige, ſom de beſt ſyntes og kunde. — Endelig ſkal jeg endnu til Slutning gjøre en lille Bemærkning om, at Kommunerne, ſom Alle vide, ere høiſt ulige beſtattede med Hensyn til Fattigvæfenet; nogle have en overordentlig ſtor, andre en forholdsviſ lille Fattigſkat. Jeg tror ogſaa, at den Tanke bør tages op ved en ny Fattiglov, at der bør ſørges for paa en ſyldigere Maade, end det nu ſker i enkelte Tilfælde, at udjæne den ſtore Ulighed i Fattigbyrden for de enkelte Kommuner. Man har flere Steder ſet forſkjellige Midler blive foreſlaede i den Henseende, og jeg ſkal tillade mig at udtale, at af dem, jeg har ſet fremsatte, synes jeg beſt om det, at Amtskommunen reſunderede til ſamtlige Sognekommuner Halvdelen af deres hvert Aar havte Fattigudgifter. Jeg mener netop, at ikke den hele Fattigudgift ſkulde falde paa Amtskommunen; thi i ſaa Fald frygter jeg for, at de Ulemper vilde fremkomme, ſom det ærede Medlem hentydede til, da han talte om at ſkjære en bred Rem af en anden Mandſ Ryg. Det kunde vel være, at nogle Kommuner i ſaa Fald vilde anvende flere Penge til Fattighjælp, end det vilde være paſſende; men naar Kommunen ſelv ſkal betale Halvdelen, vil der paa den ene Side indtræde en ikke ringe Lighed i Fordelingen af Byrder, medens enhver Kommune paa den anden Side paa Grund af den Halvdel, den ſelv ſkal betale, vil være tilſtrækkelig intereſſeret i, at der ikke anvendes et større Beløb end paſſende. — Jeg ſkal ſlutte med den Bemærkning, at jeg ogſaa har en Fornemmelse af, at maatte Forholdene i Aar ere lidt gunſtigere for denne Lov, end de vare i Fjor, og at det maatte derfor tør haabes, at vi ved en virkelig Smødekommen fra de forſkjellige Sider nu vilde kunne faae en nogenlunde tidſvarende Fattiglov.

Winther: Jeg kan efter det Foredrag, vi hørte af den ærede ſidſte Læer fatte mig meget kortere, end jeg havde tænkt mig, thi de Grundſætninger, han udtalte, forekom mig at være ſunde og gode, og at røbe, at han havde Kjendſkab til, hvorledes Fattigvæfenet i Virkeligheden i Livet ſtiller ſig omkring i de forſkjellige Dele af Landet. Det, der ſærligt giver mig Anledning til at tage Ordet, er de nye Beſtemmelſer, ſom findes i dette Lovforſlag, og ſom ikke fandtes i Lovforſlaget i Fjor; men forinden jeg gaar over til at omtale dette, vil jeg tillade mig et Par Bemærkninger angaaende et Punkt, ſom den ærede ſidſte Læer omtalte og med Rette udtalte ſig imod, nemlig Hjemſendſelen fra en Kommune til en anden af dem, der underholdes af Fattigvæfenet. Det forekommer mig, at det ærede Medlem udtalte en rigtig Tanke, naar han ſagde, at denne Hjemſendſe ikke burde finde Sted, og naar han, ſtøt-